

Raadsbegeleidingscommissie Energietransitie

uw brief van: ons kenmerk: bijlage(n): datum:
 19.3003742 2 16 oktober 2019

Onderwerp: Energie Experimenten Fonds en Energie Informatiepunt

Geachte begeleidingscommissie,

U heeft ons in juni jl. verzocht om advies over de te nemen vervolgstappen rond het thema Energietransitie. U wilt graag antwoord op de volgende vragen:

1. een standpunt in te nemen over de kaderstelling energietransitie met afwegingskader voor energie-initiatieven en een procedure voor de beoordeling van energie-initiatieven;
2. een standpunt in te nemen over de uitkomsten van de verkenning naar een kennisfunctie energietransitie;
3. een advies aan u voor te leggen met consequenties, voor- en nadelen zodat de raad een afgewogen keuze kan maken.

Aanleiding

Deze verzoeken komen voort uit het traject dat uw raad na de verkiezingen van 2018 heeft ingezet; in het thematisch Raadsakkoord heeft de raad Energietransitie als een van de pijlers benoemd. De gemeenteraad heeft vervolgens in november 2018 een bijeenkomst met inwoners van onze gemeente georganiseerd. In vervolg hierop heeft de raad in december 2018 besloten twee onderzoeken uit te voeren:

- verkenning van een kennisfunctie energietransitie
- afwegingskader voor experimenten/energie initiatieven

De onderzoeken zijn los van elkaar uitgevoerd door twee adviesbureaus; Weusthuis & partners en Noordtij. Wij hebben van u van beide bureaus de onderzoeksrapporten en aanbevelingen ontvangen.

Advies kennisfunctie (Noordtij):

- Organiseer voor onze inwoners een **Lokaal Informatiepunt** dat onafhankelijk en objectief informeert over relevante thema's rond energietransitie.
- Kies hierbij uit drie scenario's:
 - *Delen*: website met actuele en relevante informatie.
 - *Delen en luisteren*: website met een loket (bijvoorbeeld telefonisch, digitaal, fysiek, doorverwijzen)
 - *Delen, luisteren en samen optrekken*: website met een loket en een Meitinker Energie (spin in het web voor lokale initiatieven en particulieren).

Adviezen afwegingskader (Weusthuis):

- Organiseer een **Lokaal Energie Experimenten Fonds** dat ruimte geeft aan lokale energie experimenten die gericht zijn op de opwek van duurzame energie en/of energiebesparing.
- Werk hierbij met een helder inhoudelijk afwegingskader.
- Bied de lokale energie initiatieven die hulp die past bij hun project of proces.
- Zorg voor goede begeleiding gedurende het proces via de inzet van een Meitinker Energie en communicatie.
- Zorg ervoor dat de opgedane kennis gedeeld wordt met andere geïnteresseerden.

Grofweg richt het Lokaal Energie Experimenten Fonds zich op collectieve initiatieven en het Informatiepunt richt zich op individuele behoefte aan kennis.

Ons standpunt

Wij adviseren u om de gemeenteraad het volgende kenbaar te maken:

- 1) Vanuit het college vinden wij dat het project Energie Experimenten Fonds (Kaderstelling Energietransitie) goed aansluit bij de doelstellingen en acties zoals omschreven in het Duurzaamheidsprogramma 2019-2022.
- 2) Vanuit het college vinden we dat het project Energie Informatie Punt – scenario delen, luisteren en samen optrekken (Kenniscentrum Energietransitie) goed aansluit bij de doelstellingen en acties zoals omschreven in het Duurzaamheidsprogramma 2019-2022.
- 3) Wij stellen daarom voor dat u de gemeenteraad adviseert om te besluiten beide projecten uit te voeren, met inachtneming van de volgende aspecten:
 - a) Combineer de beide projecten in de voorbereiding en uitvoering.
 - b) Zorg voor voldoende financiële middelen voor de gehele duur van de projecten.
 - c) Zorg voor een inbedding van beide projecten in het reeds vastgestelde Duurzaamheidsprogramma 2019-2022.
 - d) Houd rekening met een voorbereidingsperiode voordat tot uitvoering van de projecten kan worden overgegaan.

Ad 3a. Het combineren van beide projecten biedt voordelen:

Uit de rapporten en gesprekken met uw commissie samen met de commissie Omgevingsvisie (juni 2019) hebben wij afgeleid dat een combinatie van beide trajecten goed mogelijk is en zelfs een win-win situatie oplevert, in ieder geval op de volgende punten:

1. Door de functie van Meitinker Energie in beide trajecten te combineren, kan deze de rol van spin in het web uitstekend vervullen. Lokale vragen van particulieren kunnen gekoppeld worden aan lokale collectieve initiatieven en experimenten en vice versa. Eén aanspreekpunt (gezicht) van de gemeente is goed te communiceren en kenbaar te maken bij de doelgroepen. Daarnaast kan de Meitinker Energie een linking pin zijn naar en van wijkmanagers en opbouwwerkers.
2. De website die nodig is voor het Informatiepunt, kan ook prima ingezet worden om de kennis te delen die opgedaan wordt bij de lokale Energie Experimenten. Zo bundelen we informatie en kennis op één plek, waardoor dit makkelijk vindbaar is door onze inwoners.
3. Door het samen ontwikkelen van beide processen, is het logisch te kiezen voor het meest uitgebreide scenario voor de ontwikkeling van een Lokaal Informatiepunt. Dit vanwege de kansen die dit biedt om taken van beide processen te combineren; vooral de Meitinker Energie en communicatie.

Mocht de raad toch kiezen voor een separate vormgeving van beide processen, levert dit juist nadelen op, bijvoorbeeld:

1. Minder synergie tussen beide processen.
2. Meer 'handen aan het bed' zorgt voor onduidelijk voor inwoners: wie doet nu wat?
Waar kan ik mijn vraag kwijt?
3. Intern meer tijd kwijt aan kennisoverdracht, afstemmen.

Ad 3b. Financiën: organiseer voldoende financiële middelen

Voor de gecombineerde uitvoering van beide projecten, zijn incidentele en structurele middelen nodig; incidenteel € 1.005.000 en structureel € 96.000 (vanaf 2022). In de rapporten van de beide adviesbureaus zijn deze middelen voor zover mogelijk uitgewerkt. In onderstaande tabel een samenvatting:

		2020	2020	2021	2022 en verder
project	Inzet	Eenmalig projectkosten	Pers. 1e jaar	Pers. 2e jaar	structureel
Infopunt	Website	€ 25.000			
Experimenten	Toolbox: geld/subsidie	€ 500.000			
Experimenten	Toolbox: Experimentruimte & ondersteuning	€ 35.000			
Combi	Projectleider, kennisdelen		€ 86.000	€ 33.000	
Combi	Meitinker Energie		€ 105.000	€ 105.000	€ 63.000
Combi	Communicatie		€ 27.000	€ 27.000	€ 6.000
Infopunt	Loket telefonisch en digitaal		€ 27.000	€ 27.000	€ 27.000
Experimenten	Beeoordelingscommissie		€ 8.000		
	Totaal	€ 560.000	€ 253.000	€ 192.000	€ 96.000

Bij het opstellen van dit kostenoverzicht zijn we ervan uitgegaan dat we starten in 2020. De benodigde personele capaciteit wordt op tijdelijke/projectbasis ingehuurd. Ten aanzien van de Meitinker Energie kan overwogen worden dit op structurele basis vorm te geven.

De beide projecten hebben een langere doorlooptijd. Vooralsnog gaan we uit van een doorlooptijd van 2 jaar voor het Lokaal Energie Experimenten Fonds. Het Lokaal Informatiepunt heeft een meer structureel karakter; de Energietransitie is een transitie met lange doorlooptijd.

Op voorhand is in de begroting van 2020 geen budget voor dit project georganiseerd. Afhankelijk van het uiteindelijke raadsbesluit betekent dit het volgende. Wanneer de raad middelen wil vrijmaken voor deze Energieambities, vraagt dit om een heroverweging van bestaande ambities. Alternatieven zijn opname in de op te stellen investeringsagenda of eenmalige dekking uit de algemene reserve.

Ad 3b. Middelen: Maak een afweging van het belang van dit proces

Vanuit het tot nu toe doorlopen proces bekeken, is het raadzaam snel een beslissing over het vervolg te nemen en aan de slag te gaan. Hiermee bewerkstelligen we dat er geen groot (tijds-)gat ontstaat tussen de bijeenkomst met de inwoners eind vorig jaar, dit draagt bij aan ons imago als betrouwbare partner. Daarnaast genereren we snelheid en actie rond het thematisch raadakkoord.

Aan de andere kant is het juist aanbevelingswaardig de besluitvorming rond dit project mee te nemen in de bredere afweging die we medio 2020 samen vormgeven via de nog op te stellen Investeringsagenda.

Omdat het huidige project een rechtstreeks resultaat is van het thematisch raadsakkoord, geven wij vanuit het college geen voorkeur aan en is het aan de raad hier een besluit over te nemen.

Ad 3c: Inbedding van beide projecten in het Duurzaamheidsprogramma 2019-2022

De beide onderzoeken zijn direct voortgekomen uit het thematisch Raadsakkoord. Bij de voorbereiding en daadwerkelijke uitvoering van beide projecten is het raadzaam dit in het huidige duurzaamheidsprogramma van onze gemeente te verankeren. Op deze wijze kunnen we een goede uitvoering en uitwisseling binnen de organisatie eenvoudig borgen.

Ad 3d. Houd rekening met een voorbereidingsperiode.

Wanneer de raad positief besluit over de op te starten projecten, beginnen we in januari 2020 met de voorbereiding van het proces. Een aantal stappen lichten we op voorhand even uit, omdat deze naar verwachting een invloed hebben op de totale voorbereidingsperiode:

- Het organiseren van dekking voor de beide projecten.
- Het finetunen van beide projecten; de rapporten en bijlagen die we hebben laten opstellen, beschouwen we als advies en vertrekpunt. Voor we daadwerkelijk kunnen starten, zal (vooral ten aanzien van het Lokaal Energie Experimenten Fonds) een aantal aspecten moeten worden bijgeschaafd cq. nader ingevuld, bijvoorbeeld:
 - Hoe en wanneer betrekken we de raad tijdens de duur van de projecten.
 - Hoe gaan we de subsidie vormgeven (inhoud Nadere Regels en definitief maken aanvraagformulier etc.)
 - Wat doen we met eventueel subsidiegeld dat niet aangevraagd wordt.
 - Wanneer en hoe evalueren we het totale proces.
 - Moet er onderscheid gemaakt worden tussen particuliere en niet particuliere aanvragers.
 - Zijn de toetsings-/beoordelingskaders concreet genoeg; hoe beoordelen we bijvoorbeeld aspecten rond sociale duurzaamheid.
 - ...
- Het opstellen en formeel laten vaststellen van de Nadere Regels en bijbehorende formulieren ten behoeve van het Experimenten Fonds (rekening houdend met de huidige geldende subsidieregels).
- Het aantrekken van medewerkers.

Een meer gedetailleerde planning wordt bij de start van de voorbereiding opgesteld. Op dat moment hebben we ook zicht op belangrijke data zoals het lanceren van de website en het openstellen van het experimenten fonds.

Bel gerust als u vragen heeft

Heeft u vragen over deze brief? Neem dan contact op met Marjan Postma door te bellen naar 14 05 13.

Met vriendelijke groet,

burgemeester en wethouders van Heerenveen.

De gemeentesecretaris,

De burgemeester,

Jeroen van Leeuwestijn

Tjeerd van der Zwan